

Bruksela, 28 listopada 2018 r.
(OR. en)

14797/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0191(COD)

EDUC 443
JEUN 156
SPORT 91
SOC 737
RELEX 1017
RECH 508
CADREFIN 378
IA 396
CODEC 2122

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13943/18
Nr dok. Kom.:	9574/18 EDUC 241 JEUN 72 SPORT 36 SOC 355 RELEX 487 RECH 264 CADREFIN 57 IA 156 CODEC 913 + ADD 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego „Erasmus”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 – Częściowe podejście ogólne

1. Delegacje otrzymują w załączeniu tekst częściowego podejścia ogólnego w sprawie wyżej wymienionego wniosku – w wersji przyjętej na posiedzeniu Rady (EYCS) w dniu 26 listopada 2018 r.¹
2. W protokole posiedzenia zamieszczone zostają: oświadczenie Francji, Grecji, Cypru i Belgii w sprawie art. 20 i 30, oświadczenie Chorwacji, Czech, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Litwy, Niderlandów, Niemiec, Portugalii, Słowacji, Słowenii i Włoch w sprawie art. 7 lit. c) oraz oświadczenie Portugalii, Grecji i Francji w sprawie art. 4 lit. d) przedstawione w addendum do niniejszego dokumentu.

¹ Należy zauważyć, że Komisja zgłosiła zastrzeżenie ogólne do tekstu w oczekiwaniu na stanowisko Parlamentu Europejskiego.

3. Ponieważ proponowane rozporządzenie wchodzi w skład pakietu wniosków związanych z wieloletnimi ramami finansowymi, opracowywanie wszelkich przepisów mających skutki dla budżetu lub o charakterze horyzontalnym zostało wstrzymane – a tym samym zostały one wyłączone z zakresu częściowego podejścia ogólnego – w oczekiwaniu na dalsze postępy prac nad wieloletnimi ramami finansowymi. Przepisy te wskazano w tekście w nawiasach kwadratowych.
 4. Rada postanowiła wprowadzić dodatkowe nawiasy przy przepisach o państwach uczestniczących (motyw 37 oraz art. 16 i 17), uwzględniając tym samym niedawno stwierdzoną potrzebę dyskusji nad tymi przepisami na szczeblu horyzontalnym.
-

2018/0191 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 ust. 4 i art. 166 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

² Dz.U. C z , s. .

³ Dz.U. C z , s. .

- (1) W kontekście szybkich i głębokich zmian wywołanych rewolucją technologiczną i globalizacją, inwestowanie w mobilność edukacyjną, współpracę i rozwój polityki innowacji w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu ma kluczowe znaczenie dla tworzenia włączających, spójnych i odpornych społeczeństw oraz zachowania konkurencyjności Unii, wnosząc jednocześnie wkład we wzmacnianie tożsamości europejskiej i bardziej demokratyczną Unię.
- (2) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze z dnia 14 listopada 2017 r. Komisja przedstawiła swoją wizję działań na rzecz utworzenia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, w którym granice nie są przeszkodą w uczeniu się; Unii, w której normą jest spędzanie czasu w innym państwie członkowskim w celu studiowania i uczenia się, w dowolnej formie lub systemie, a także znajomość dwóch języków obcych oprócz języka ojczystego; Unii, w której ludzie mają silne poczucie tożsamości europejskiej, europejskiego dziedzictwa kulturowego i jego różnorodności. W tym kontekście Komisja podkreśliła potrzebę rozszerzenia sprawdzonego już programu Erasmus+ we wszystkich obecnie objętych nim kategoriach osób uczących się i dotarcia do osób uczących się o mniejszych szansach.
- (3) Znaczenie kształcenia, szkolenia i młodzieży dla przyszłości Unii znalazło odzwierciedlenie w komunikacie Komisji z dnia 14 lutego 2018 r. zatytułowanym „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”⁴, w którym podkreśla się potrzebę realizacji zobowiązań przyjętych przez państwa członkowskie podczas Szczytu Społecznego w Göteborgu, w tym dzięki pełnemu wdrożeniu Europejskiego filaru praw socjalnych⁵ i jego pierwszej zasady dotyczącej kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. W komunikacie podkreślono potrzebę zwiększenia mobilności i wymian, w tym poprzez znaczne wzmocnienie i rozszerzenie programu oraz zwiększenie jego włączającego charakteru, czego domagała się Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r.

⁴ COM(2018) 98 final.

⁵ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

- (4) W Europejskim filarze praw socjalnych, uroczyscie ogłoszonym i podpisanym dnia 17 listopada 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję, stanowi się jako jego pierwszą zasadę, że każda osoba ma prawo do kształcenia i szkolenia oraz uczenia się przez całe życie, charakteryzujących się inkluzywnością i dobrą jakością w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą jej w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.
- (5) Dnia 16 września 2016 r. w Bratysławie przywódcy 27 państw członkowskich podkreślili swoją zdecydowaną chęć zapewniania młodzieży lepszych możliwości. W deklaracji rzymskiej podpisanej dnia 25 marca 2017 r. przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rada Europejska, Parlament Europejski i Komisja Europejska zobowiązali się do podjęcia działań na rzecz Unii, w której młodzi ludzie mają dostęp do kształcenia i szkolenia najwyższej jakości oraz mogą uczyć się i znajdować zatrudnienie w całej Unii; Unii, która chroni nasze dziedzictwo kulturowe i promuje różnorodność kulturową.
- (6) W sprawozdaniu z oceny śródkresowej programu Erasmus+ za lata 2014-2020 potwierdzono, że stworzenie jednolitego programu w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu zapewniło znaczne uproszczenie, racjonalizację i synergię w zarządzaniu programem, choć nadal potrzebne są dalsze usprawnienia służące dodatkowej konsolidacji przyrostu wydajności w ramach programu na lata 2014-2020. W trakcie konsultacji na potrzeby oceny śródkresowej oraz w sprawie przyszłości programu, państwa członkowskie i zainteresowane strony zdecydowanie opowiedziały się za zachowaniem ciągłości zakresu programu, jego struktury i mechanizmów realizacji, apelując zarazem o szereg usprawnień, służących na przykład zwiększeniu włączającego charakteru programu. Wyraziły one również swoje pełne poparcie dla utrzymania zintegrowanego programu, u którego podstaw leży paradygmat uczenia się przez całe życie. W swojej rezolucji z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie wdrożenia programu Erasmus+ Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął zintegrowaną strukturę programu i wezwał Komisję, aby w pełni wykorzystwała wymiar programu dotyczący uczenia się przez całe życie przez wspieranie i pobudzanie współpracy międzysektorowej w ramach przyszłego programu. Państwa członkowskie i zainteresowane strony również zwracały uwagę na potrzebę zachowania silnego wymiaru międzynarodowego w programie i rozszerzenia go na inne sektory kształcenia i szkolenia.

- (7) Wyniki otwartych konsultacji publicznych dotyczących finansowania unijnego w obszarach wartości i mobilności potwierdziły te najważniejsze ustalenia i wskazały na potrzebę zapewnienia bardziej włączającego charakteru przyszłego programu, a także dalszego orientowania priorytetów na modernizowanie systemów kształcenia i szkolenia, jak również wzmocnienia priorytetów dotyczących wspierania tożsamości europejskiej, aktywnej postawy obywatelskiej i uczestnictwa w życiu demokratycznym.
- (8) W swoim komunikacie pt. „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027”⁶, przyjętym w dniu 2 maja 2018 r., Komisja zaproponowała położenie większego nacisku na „młodzież” w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, szczególnie dzięki ponad dwukrotnemu zwiększeniu w porównaniu do lat 2014-2020 budżetu programu Erasmus+, będącego jednym z najbardziej widocznych osiągnięć Unii. W nowym programie nacisk powinien zostać położony na włączenie społeczne i dotarcie do większej liczby młodych osób o mniejszych szansach. Powinno to umożliwić większej liczbie młodych ludzi przeniesienie się do innego kraju, aby uczyć się lub pracować.
- (9) W tym kontekście niezbędne jest ustanowienie kolejnego programu na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (zwanego dalej „programem”) będącego kontynuacją programu Erasmus+ ustanowionego na lata 2014-2020 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013⁷. Należy zachować zintegrowany charakter programu z lat 2014-2020, obejmujący uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, na wszystkich etapach życia – aby rozszerzyć elastyczne ścieżki uczenia się, umożliwiając osobom rozwój tych kompetencji, które są niezbędne do sprostania wyzwaniom XXI wieku.

⁶ COM(2018) 321 final.

⁷ Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające Erasmus+: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

- (10) Program powinien być zaprojektowany w taki sposób, by w jeszcze większym stopniu przyczyniał się do realizacji celów i priorytetów polityki unijnej w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Spójne podejście polegające na uczeniu się przez całe życie ma kluczowe znaczenie dla zarządzania różnymi zmianami, z którymi ludzie będą mieli do czynienia w ciągu swojego życia. Stosując to podejście, kolejny program powinien utrzymać ściśle powiązanie z ogólnymi ramami strategicznymi unijnej współpracy politycznej w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, w tym programami strategicznymi dla szkolnictwa, szkolnictwa wyższego, kształcenia i szkolenia zawodowego i uczenia się dorosłych, przy jednoczesnym wzmocnieniu i rozwoju nowych synergii z innymi powiązanymi programami i obszarami polityki unijnej.
- (11) Program jest ważnym składnikiem działań na rzecz europejskiego obszaru edukacji. Powinien zostać zaprojektowany w sposób umożliwiający wniesienie wkładu w program stanowiący kontynuację strategicznych ram współpracy na rzecz kształcenia i szkolenia oraz europejski program na rzecz umiejętności⁸, dzięki wspólnemu rozumieniu strategicznego znaczenia umiejętności i kompetencji⁹ dla zachowania miejsc pracy, wzrostu i konkurencyjności. Program powinien wspierać państwa członkowskie w osiągnięciu celów wskazanych w deklaracji paryskiej w sprawie promowania – poprzez edukację – poczucia obywatelstwa oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja¹⁰.
- (12) Program powinien być spójny z nową strategią UE na rzecz młodzieży¹¹ – ramami europejskiej współpracy na rzecz młodzieży na lata 2019–2027, opartymi na komunikacie Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: strategia UE na rzecz młodzieży”¹², również w odniesieniu do aspiracji strategii dotyczących wspierania wysokiej jakości pracy z młodzieżą. Oznacza to zwracanie uwagi na mobilność, budowanie potencjału, innowację i uznawanie pracy z młodzieżą w kontekście zalecenia Rady z 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Wzywa się również do propagowania dobrej jakości narzędzi i systemów, które powinny być stosowane w szkoleniach osób pracujących z młodzieżą i które odpowiadają zmieniającym się okolicznościom życia młodych ludzi. Powinny one być włączone do szerszego podejścia dotyczącego jakości służącego wzmocnieniu pozycji organizacji młodzieżowych.

⁸ COM(2016) 381 final.

⁹ Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.u. C 189 z 4.6.2018 r., s. 1).

¹⁰ [Odniesienie].

¹¹ [Odniesienie – *zostanie przyjęte przez Radę do końca 2018 r.*]

¹² COM(2018) 269 final.

- (13) Program powinien uwzględniać odpowiedni plan prac UE w dziedzinie sportu, który stanowi ramy współpracy na szczeblu unijnym w dziedzinie sportu na lata [...] ¹³. Należy zapewnić spójność i komplementarność między odpowiednim planem prac UE w dziedzinie sportu a działaniami wspieranymi w ramach programu w dziedzinie sportu. Istnieje potrzeba skupienia się w szczególności na sporcie masowym, biorąc pod uwagę znaczącą rolę odgrywaną przez sport w promocji aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, włączenia społecznego i równości. Program powinien przyczynić się do promowania wspólnych wartości europejskich przez sport, dobrego zarządzania i uczciwości w sporcie oraz zrównoważonego rozwoju, a także kształcenia, szkolenia i umiejętności w sporcie i przez sport.
- (14) Program może być wykorzystywany do wspierania każdego obszaru badań, a w szczególności przyczynia się do wzmacniania zdolności innowacyjnych Unii poprzez wspieranie działań, które pomagają ludziom rozwijać wiedzę, umiejętności i podejścia potrzebne w przyszłościowych dziedzinach badań lub dyscyplinach, takich jak nauka, technologie, inżynieria i matematyka, zmiana klimatu, środowisko naturalne, czysta energia, sztuczna inteligencja, robotyka, analiza danych i sztuka/projektowanie. Innowacjom można sprzyjać poprzez wszystkie działania na rzecz mobilności i współpracy, zarządzane bezpośrednio lub pośrednio.
- (15) Efekt synergii z programem „Horyzont Europa” powinien zapewnić, aby połączone zasoby programu i programu „Horyzont Europa” ¹⁴ zostały wykorzystane do wspierania działań poświęconych wzmocnieniu i zmodernizowaniu europejskich instytucji szkolnictwa wyższego. „Horyzont Europa” będzie w stosownych przypadkach uzupełniał wsparcie programu dla inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych, zwłaszcza jej wymiaru badawczego, w ramach opracowywania nowych, wspólnych, zintegrowanych długoterminowych i zrównoważonych strategii na rzecz edukacji, badań naukowych i innowacji. Dzięki synergii z programem „Horyzont Europa” promowana będzie integracja obszaru edukacji i prac badawczych w instytucjach szkolnictwa wyższego.

¹³ [Odniesienie].

¹⁴ COM(2018) [].

- (16) Program powinien mieć bardziej włączający charakter dzięki docieraniu do osób o mniejszych szansach, w tym dzięki elastyczniejszym formułom mobilności edukacyjnej oraz dzięki pobudzaniu uczestnictwa mniejszych organizacji, szczególnie organizacji po raz pierwszy korzystających z programu oraz społecznościowych organizacji lokalnych, pracujących bezpośrednio z osobami uczącymi się w każdej grupie wiekowej, będącymi w niekorzystnej sytuacji. Poza fizyczną mobilnością edukacyjną, należy wspierać formy wirtualne, takie jak współpraca wirtualna czy mobilność mieszana lub wirtualna, aby dotrzeć do większej liczby uczestników, w szczególności tych o mniejszych szansach i tych, dla których przemieszczenie się do państwa innego niż państwo zamieszkania stanowiłoby trudność.
- (17) W swoim komunikacie w sprawie wzmocnienia tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze Komisja zwracała uwagę na zasadniczą rolę edukacji, kultury i sportu w propagowaniu aktywnej postawy obywatelskiej i wspólnych wartości wśród najmłodszych pokoleń. Wzmocnienie tożsamości europejskiej i pobudzanie aktywnego udziału ludzi w procesach demokratycznych ma istotne znaczenie dla przyszłości Europy i naszych demokratycznych społeczeństw. Wyjazd za granicę w celu studiowania, uczenia się, szkolenia, pracy lub udziału w aktywnościach młodzieżowych i sportowych przyczynia się do wzmocnienia tej tożsamości europejskiej w całej jej różnorodności, a także poczucia przynależności do społeczności kulturowej, jak również pobudzania takiej aktywnej postawy obywatelskiej wśród ludzi należących do wszystkich kategorii wiekowych. Osoby uczestniczące w działaniach na rzecz mobilności należy włączyć w ich społeczności lokalne, a także zaangażować w dzielenie się doświadczeniami wśród społeczności lokalnych w ich kraju pochodzenia. Należy wspierać działania związane ze wzmacnianiem wszystkich aspektów kreatywności w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, a także ze wzmacnianiem poszczególnych kluczowych kompetencji.
- (18) Trzeba poszerzyć międzynarodowy wymiar programu, dążąc do zapewnienia większej liczby możliwości w zakresie mobilności, współpracy i dialogu politycznego z krajami trzecimi niestowarzyszonymi z programem. W oparciu o skuteczną realizację międzynarodowych działań w zakresie szkolnictwa wyższego i młodzieży w ramach poprzednich programów w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży, działania w zakresie międzynarodowej mobilności należy rozszerzyć na inne sektory, na przykład kształcenie i szkolenie zawodowe oraz sport.

- (19) Podstawowa struktura programu z lat 2014–2020 w trzech rozdziałach – kształcenie i szkolenie, młodzież i sport – uporządkowana wokół trzech akcji kluczowych okazała się skuteczna i należy ją utrzymać. Należy wprowadzić zmiany służące usprawnieniu i racjonalizacji działań wspieranych przez program. Należy również zapewnić stabilność i ciągłość pod względem zarządzania i sposobów wdrażania. Ogółem przynajmniej 75 % budżetu Erasmus+ powinno być zarządzane bezpośrednio przez agencje narodowe. Dotyczy to flagowych działań takich jak mobilność we wszystkich obszarach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz partnerstw dotyczących współpracy, w tym partnerstw na małą skalę w obszarze kształcenia, szkolenia i młodzieży.
- (20) Program powinien wzmacniać istniejące możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, szczególnie w tych sektorach, gdzie program może przynieść największy przyrost wydajności, aby poszerzyć jego zasięg i sprostać wysokiemu, niezaspokojonemu popytowi. Należy tego dokonać w szczególności dzięki zwiększeniu i ułatwieniu działań w zakresie mobilności dla studentów, uczniów, w tym w ramach wymian szkolnych, i osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, takich jak uczniowie zawodu i stażyści. Partnerstwa na rzecz współpracy powinny uwzględniać mobilność nisko wykwalifikowanych uczących się dorosłych. Należy również poszerzyć szanse mobilności dla młodzieży uczestniczącej w działaniach z zakresu pozaformalnego uczenia się, aby dotrzeć do większej liczby młodych ludzi. Ponadto należy wzmocnić mobilność kadry w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, ze względu na efekt dźwigni. Zgodnie z wizją prawdziwego europejskiego obszaru edukacji, program powinien również poszerzać mobilność i wymiany oraz promować udział studentów w działaniach edukacyjnych i kulturalnych dzięki wspieraniu cyfryzacji procedur, np. europejskiej karty studenckiej. Inicjatywa ta może być ważnym krokiem dla urzeczywistnienia mobilności dla wszystkich, umożliwiając instytucjom szkolnictwa wyższego wysyłanie i przyjmowanie większej liczby studentów w ramach wymiany, przy jednoczesnym dalszym podnoszeniu jakości mobilności studentów, a także ułatwiając studentom dostęp do różnych usług (bibliotek, transportu, zakwaterowania) przed przybyciem do zagranicznej instytucji.

- (21) Program powinien pobudzać udział młodzieży w europejskim życiu demokratycznym, w tym dzięki wspieraniu projektów partycypacyjnych dla młodych ludzi, służących angażowaniu się i uczeniu się uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim, podnoszeniu znajomości wspólnych wartości europejskich, w tym praw podstawowych, zbliżaniu młodzieży i decydentów na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym, a także wkładowi w proces integracji europejskiej.
- [(22) Odwołując się do oceny i dalszego rozwoju programu DiscoverEU uruchomionego w 2018 r. jako działanie przygotowawcze, program Erasmus+ powinien oferować młodym ludziom więcej możliwości odkrywania Europy poprzez doświadczenia edukacyjne za granicą. Osiemnastolatkiem, w szczególności osoby o mniejszych szansach, powinni mieć możliwość odbycia pierwszej krótkiej podróży po Europie, indywidualnie lub grupowo, w ramach nieformalnej aktywności edukacyjnej mającej na celu pogłębienie ich poczucia przynależności do Unii Europejskiej i odkrywanie jej różnorodności kulturowej. W ramach programu należy określić organy odpowiedzialne za dotarcie do opinii publicznej, oferowanie wsparcia i wybór uczestników, w oparciu o jasne i przejrzyste kryteria. Należy zapewnić, by DiscoverEU był inkluzywny, zrównoważony geograficznie i by wspierał działania o mocnym wymiarze edukacyjnym.]
- (23) Program powinien również popularyzować uczenie się języków, w szczególności dzięki szerszemu wykorzystaniu narzędzi internetowych, ponieważ e-kształcenie oferuje dodatkowe korzyści w nauce języków pod względem dostępności i elastyczności.
- (24) Program powinien wspierać działania wzmacniające współpracę między instytucjami i organizacjami działającymi w sektorach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, dostrzegając ich zasadniczą rolę w zapewnianiu osobom wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych do radzenia sobie w zmieniającym się świecie, a także odpowiedniego wykorzystywania potencjału innowacji, kreatywności i przedsiębiorczości, szczególnie w gospodarce cyfrowej.

- (25) W swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. Rada Europejska wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję do dalszego prowadzenia szeregu inicjatyw służących wyniesieniu współpracy europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia na nowy poziom, w tym poprzez zachęcanie do powstania do 2024 r. „europejskich szkół wyższych”, opartych na oddolnych sieciach uczelni z całej Unii. W swoich konkluzjach z 28 czerwca 2018 r. Rada Europejska stwierdziła, że „należy zachęcać do współpracy między sektorami badań naukowych, innowacji i edukacji, także poprzez inicjatywę dotyczącą europejskich szkół wyższych”. Program powinien wspierać te europejskie uczelnie wyższe.
- (26) W przyjętym w 2010 r. komunikacie z Brugii wezwano do wsparcia doskonałości zawodowej na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu. W komunikacie w sprawie zwiększenia innowacyjności europejskich regionów z 2017 r. zwraca się uwagę na łączenie kształcenia i szkolenia zawodowego z systemami innowacji, jako element strategii inteligentnej specjalizacji na szczeblu regionalnym. Program powinien zapewnić środki reagowania na te wezwania i wsparcie dla rozwoju ponadnarodowych platform centrów doskonałości zawodowej, ściśle włączonych w lokalne i regionalne strategie na rzecz wzrostu, innowacyjności i konkurencyjności. Te centra doskonałości powinny stymulować umiejętności zawodowe wysokiej jakości, w kontekście zmian sektorowych, wspierając jednocześnie ogólne zmiany strukturalne i politykę społeczno-gospodarczą w UE.
- (27) Aby upowszechnić współpracę wirtualną, program powinien wspierać bardziej systematyczne i spójne korzystanie z platform internetowych, takich jak eTwinning, europejska platforma internetowa dla szkół School Education Gateway, ePlatforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie, Europejski Portal Młodzieżowy i internetowa platforma szkolnictwa wyższego oraz, w razie konieczności, kolejnych platform internetowych, które mogą powstać w obszarze kształcenia, szkolenia i młodzieży.

- (28) Program powinien przyczynić się do zwiększenia przejrzystości oraz uznawania umiejętności i kwalifikacji, a także transferu punktów lub jednostek efektów uczenia się, pobudzać zapewnienie jakości oraz wspierać walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, zarządzanie umiejętnościami i doradztwo. W tym kontekście program powinien również zapewniać wsparcie punktom kontaktowym i sieciom na szczeblu krajowym i unijnym, które ułatwiają ogólnoeuropejską wymianę, a także rozwój elastycznych ścieżek uczenia się między różnymi dziedzinami kształcenia, szkolenia i młodzieży oraz między systemami formalnymi i pozaformalnymi. Należy również zapewnić wsparcie procesowi bolońskiemu.
- (29) Program powinien wykorzystać potencjał byłych uczestników programu „Erasmus+” i w szczególności wspierać działalność sieci absolwentów, ambasadorów i uczestników projektu Europeers, przez zachęcanie ich do działania jako propagatorzy programu.
- (30) Jako sposób zagwarantowania współpracy z innymi unijnymi instrumentami i wsparcia innych unijnych polityk, należy zaoferować możliwości w zakresie mobilności osobom w różnych sektorach działalności, na przykład sektorze publicznym, rolnictwie i przedsiębiorstwach, aby umożliwić im zdobycie doświadczeń edukacyjnych za granicą, pozwalających – na każdym etapie życia – na wzrost i rozwój zawodowy, ale również osobisty, w szczególności dzięki większej świadomości ich tożsamości europejskiej i lepszemu rozumieniu europejskiej różnorodności kulturowej. Program powinien zapewniać pojedynczy punkt kontaktowy dla unijnych transgranicznych systemów mobilności o silnym wymiarze edukacyjnym, upraszczając ofertę tych systemów dla beneficjentów i osób uczestniczących w takich działaniach. Należy ułatwić rozszerzenie zasięgu projektów Erasmus+; należy również wdrożyć konkretne środki, aby pomóc promotorom projektów Erasmus+ w ubieganiu się o dotacje lub wykorzystaniu efektu synergii płynącego ze wsparcia w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz programów związanych z migracją, bezpieczeństwem, sprawiedliwością i obywatelstwem, zdrowiem i kulturą oraz z Europejskim Korpusem Solidarności.

- (31) Duże znaczenie ma stymulowanie nauczania, uczenia się i badań w dziedzinie integracji europejskiej, a także propagowanie dyskusji dotyczących tych zagadnień dzięki wspieraniu działań „Jean Monnet” w zakresie szkolnictwa wyższego, ale także w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia, w szczególności poprzez szkolenia nauczycieli i kadry.
- Wzmacnianie poczucia tożsamości europejskiej i zaangażowania ma szczególne znaczenie w okresie, kiedy próbie poddawane są wspólne wartości, na których opiera się Unia i które stanowią element naszej tożsamości europejskiej, a także kiedy obywatele wykazują niski poziom zaangażowania. Program powinien nadal przyczyniać się do rozwoju doskonałości w obszarze badań z dziedziny integracji europejskiej. Postępy instytucji finansowanych w ramach działań Jean Monnet dotyczące realizacji celów programu Erasmus+ będą regularnie monitorowane i oceniane. Należy zachęcać do wymian pomiędzy tymi instytucjami i innymi instytucjami na szczeblu krajowym i międzynarodowym, z pełnym poszanowaniem ich wolności akademickiej.
- (32) Program ten – odzwierciedlający znaczenie, jakie ma przeciwdziałanie zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniem Unii do wdrożenia porozumienia paryskiego i osiągnięcia wyznaczonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju – przyczyni się do ujednolicenia działań w zakresie klimatu w strategiach Unii oraz do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest przeznaczenie [25 %] wydatków z budżetu unijnego na wsparcie celów w zakresie klimatu. Stosowne działania zostaną określone podczas opracowania i wdrażania programu i ponownie ocenione w kontekście odpowiednich ocen i przeglądu.
- (33) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na przedmiotowy program, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu [*odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach* pkt 17 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami¹⁵] dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.

¹⁵ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

- (34) W ramach podstawowej puli środków na działania, którymi zarządzają agencje narodowe, w dziedzinie kształcenia i szkolenia należy określić podział minimalnego przydziału dla danego sektora (szkolnictwo wyższe, edukacja szkolna, kształcenie i szkolenie zawodowe oraz kształcenie dorosłych), aby zagwarantować masę krytyczną środków na realizację zakładanego produktu i wyników w każdym z tych sektorów.
- (35) Do tego programu zastosowanie ma rozporządzenie (UE, Euratom) nr 2018/1046 („rozporządzenie finansowe”)¹⁶. Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień i wykonania pośredniego.
- (36) Rodzaje finansowania i metody wdrażania na podstawie tego rozporządzenia powinny być wybierane w zależności od ich możliwości osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. [125 ust. 1] rozporządzenia finansowego. W odniesieniu do działań zarządzanych przez agencje narodowe przydziałom budżetowym na wdrażanie działań powinno towarzyszyć stosowne wsparcie dla kosztów operacyjnych agencji narodowych, w formie opłaty za zarządzanie, aby zapewnić skuteczne i zrównoważone wdrażanie delegowanych zadań dotyczących zarządzania. Przy wdrażaniu programu należy przestrzegać zasad przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji, określonych w rozporządzeniu finansowym.

¹⁶ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

- [(37) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programie w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), które przewiduje wprowadzenie w życie programów Unii w drodze decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą uczestniczyć w programie również na podstawie innych instrumentów prawnych. Niniejsze rozporządzenie powinno przyznawać niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji. Pełny udział państw trzecich w programie powinien podlegać warunkom ustanowionym w porozumieniach szczegółowych obejmujących kwestię uczestnictwa zainteresowanego państwa trzeciego w programie. Ponadto pełny udział wymaga ustanowienia agencji narodowej i poddania niektórych działań w ramach programu pod zarządzanie pośrednie. Osoby i podmioty z państw trzecich, które nie są stowarzyszone z programem, powinny mieć możliwość uczestnictwa w niektórych działaniach programu, jak określono w programie prac i opublikowanych przez Komisję zaproszeniach do składania wniosków. Przy realizacji programu można wziąć pod uwagę szczególne ustalenia dotyczące osób fizycznych i podmiotów z minipaństw europejskich.]
- (38) Uwzględniając art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zgodnie z komunikatem Komisji „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”¹⁷, w programie należy uwzględnić szczególną sytuację tych regionów. Wprowadzone zostaną środki w celu zwiększenia udziału regionów najbardziej oddalonych we wszystkich działaniach. Należy wspierać wymiany w ramach programów wspierania mobilności i współpracę między osobami i organizacjami z tych regionów i państw trzecich, w szczególności państw sąsiadujących. Takie działania będą monitorowane i regularnie poddawane ocenie.

¹⁷ COM(2017) 623 final.

- (39) Zgodnie z [odniesienie zostanie zaktualizowane w stosownych przypadkach zgodnie z nową decyzją w sprawie krajów i terytoriów zamorskich art. 94 decyzji Rady 2013/755/WE¹⁸] osoby i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane. Przy realizacji programu należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z oddalenia tych państw lub terytoriów, a ich udział powinien być monitorowany i regularnie poddawany ocenie.
- (40) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, Komisja powinna przyjąć programy prac i poinformować o nich Parlament Europejski i Radę. Program prac powinien określać środki niezbędne do ich wdrożenia zgodnie z celami ogólnymi i szczegółowymi programu, kryteria wyboru i przyznania dotacji, a także inne wymagane elementy. Programy prac i wszelkie ich zmiany powinny zostać przyjęte na podstawie aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą.
- (41) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.¹⁹ zachodzi potrzeba oceny programu w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Takie wymogi powinny obejmować konkretne mierzalne i realistyczne wskaźniki, które można poddać pomiarom w czasie i wykorzystać do oceny efektów programu w terenie.
- (42) Na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym należy zapewnić odpowiednie działania informacyjne, reklamę i rozpowszechnianie możliwości i wyników działań objętych wsparciem w ramach programu; te działania informacyjne mogą uwzględniać różne grupy i sektory docelowe. Działania informacyjne, reklama i upowszechnianie powinny być realizowane przez wszystkie organy wdrażające program, w tym, w stosownych przypadkach, przy wsparciu innych kluczowych zainteresowanych stron.

¹⁸ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

¹⁹ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

- (43) W celu zapewnienia większej skuteczności informowania ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami informacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji, zasoby przydzielone na działania informacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny obejmować również instytucjonalne przekazywanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii, pod warunkiem, że są one związane z ogólnym celem niniejszego rozporządzenia.
- (44) Aby zapewnić skuteczne i sprawne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, program powinien w jak największym stopniu wykorzystywać już istniejące mechanizmy realizacji. Należy zatem powierzyć wdrażaniem programu Komisji oraz agencjom narodowym. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować efektywność, agencja narodowa może być tym samym podmiotem, który wyznaczono do zarządzania poprzednim programem. Zakres oceny zgodności *ex ante* powinien być ograniczony do wymogów, które są nowe i szczególne dla programu, chyba, że jest to uzasadnione, jak w przypadku poważnych niedociągnięć lub nienależytego wykonania po stronie właściwej agencji narodowej.
- (45) Aby zapewnić należyte zarządzanie finansami oraz pewność prawa w każdym państwie uczestniczącym, każda władza krajowa powinna wyznaczyć niezależny podmiot audytowy. Gdy jest to możliwe i aby zmaksymalizować wydajność, niezależny podmiot audytowy powinien być tym samym podmiotem, który wyznaczono do działań objętych poprzednim programem.
- (46) Państwa członkowskie powinny dążyć do podejmowania wszelkich odpowiednich środków w celu usunięcia prawnych i administracyjnych przeszkód we właściwym funkcjonowaniu programu. Obejmuje to rozwiązanie – tam, gdzie to możliwe i bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich – kwestii powodujących trudności z uzyskaniem wiz i dokumentów pobytowych. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801²⁰, państwa członkowskie zachęca się do ustanowienia przyspieszonych procedur przyjmowania.

²⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair* (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21).

- (47) System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na odpowiednim poziomie szczegółowości na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu. Takie dane powinny być przekazywane Komisji w sposób zgodny z właściwymi przepisami o ochronie danych.
- (48) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²¹.
- (49) Aby uprościć wymagania wobec beneficjentów, należy w możliwie najszerszym zakresie stosować uproszczone dotacje w formie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych oraz stawek ryczałtowych. W uproszczonych dotacjach na działania programu w zakresie mobilności, których wysokość określa Komisja, należy uwzględnić koszty życia i utrzymania w państwie przyjmującym. Komisja i agencje narodowe państw wysyłających powinny mieć możliwość dostosowania tych uproszczonych dotacji na podstawie obiektywnych kryteriów, w szczególności celem zapewnienia dostępu osobom o mniejszych szansach. Należy też zachęcać państwa członkowskie, aby zgodnie z prawem krajowym zwalniały dotacje z jakiegokolwiek opodatkowania i kosztów socjalnych. Takie samo zwolnienie należy stosować wobec podmiotów publicznych lub prywatnych, udzielających takiego wsparcia finansowego zainteresowanym osobom.

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s.13).

[(50) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013²², rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96²³ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939²⁴ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371²⁵. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Prokuraturze Europejskiej i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.]

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

²³ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

²⁴ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

²⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (51) Konieczne jest zapewnienie komplementarności działań prowadzonych w ramach programu z działaniami podejmowanymi przez państwa członkowskie oraz z innymi działaniami unijnymi, zwłaszcza w obszarach edukacji, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorczości, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem młodych rolników, polityki spójności, polityki regionalnej oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju. W tym względzie przy realizacji działań programu Erasmus+ niemających charakteru transgranicznego lub międzynarodowego należy dążyć do spójności i komplementarności z odpowiednimi politykami i instrumentami na szczeblu krajowym.
- (52) Podczas gdy ramy regulacyjne umożliwiły państwom członkowskim i regionom stworzenie już w poprzednim okresie programowania synergii między programem Erasmus+ a innymi instrumentami unijnymi, na przykład europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, które również wspierają jakościowy rozwój systemów kształcenia, szkolenia i młodzieży w Unii, ten potencjał był dotychczas niedostatecznie wykorzystywany, ograniczając w ten sposób systemowe skutki projektów i wpływ na politykę. Na szczeblu krajowym należy zapewnić skuteczną komunikację i współpracę między instytucjami krajowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie tymi różnymi instrumentami, aby zmaksymalizować ich właściwy wpływ. Program powinien umożliwić aktywną współpracę z tymi instrumentami.
- (53) W celu przeglądu lub uzupełnienia wskaźników wykonania programu uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) należy przekazać Komisji w odniesieniu do załącznika. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (54) Należy zapewnić prawidłowe zamknięcie poprzedniego programu, w szczególności w odniesieniu do kontynuowania wieloletnich ustaleń w zakresie zarządzania nim, takich jak finansowanie pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2021 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna zapewnić, w stosownych przypadkach, zarządzanie działaniami, które nie zostały jeszcze zakończone w ramach poprzedniego programu do dnia 31 grudnia 2020 r.
- (55) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności, celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie pełnego przestrzegania prawa do równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz prawa do niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, a także wspieranie stosowania art. 21 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (56) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 TFUE. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. [Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.]
- (57) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego transnarodowy charakter, duże rozmiary i szeroki zasięg geograficzny finansowanych działań w zakresie mobilności i współpracy, jego wpływ na dostęp do mobilności edukacyjnej i szerzej ujmując – na integrację europejską, a także jego wzmocniony wymiar międzynarodowy mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (58) Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 należy uchylić z dniem 1 stycznia 2021 r.
- (59) Celem zapewnienia kontynuacji wsparcia finansowego na podstawie programu, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane od dnia 1 stycznia 2021 r.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się program „Erasmus+” – program działań Unii w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu („program”). Program wdrażany jest w okresie od [...] do [...] r.

Określa się w nim cele programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (1) „uczenie się przez całe życie” oznacza wszystkie formy uczenia się (formalne, pozaformalne i nieformalne) odbywającego się na wszystkich etapach życia, którego wynikiem jest rozwój wiedzy, umiejętności i podejść lub uczestnictwo w społeczeństwie w perspektywie osobistej, obywatelskiej, kulturowej, społecznej lub zawodowej, w tym korzystanie z usług poradnictwa i doradztwa. Uczenie się przez całe życie obejmuje również wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, kształcenie ogólne, kształcenie i szkolenie zawodowe, kształcenie na poziomie wyższym, edukację dorosłych i inne formaty uczenia się poza formalnym kształceniem i szkoleniem, takie jak praca z młodzieżą;
- (2) „mobilność edukacyjna” oznacza fizyczne przeniesienie się do państwa innego niż państwo zamieszkania w celu podjęcia studiów, szkolenia takiego jak staż lub przygotowanie zawodowe lub innego rodzaju uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Mobilności mogą towarzyszyć takie środki jak wsparcie językowe i szkolenia językowe lub może ona być uzupełniona o e-uczenie się lub współpracę wirtualną. W pewnych określonych przypadkach może ona przyjąć formę uczenia się za pomocą wykorzystania narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji;
- (3) „uczenie się pozaformalne” oznacza uczenie się, które jest realizowane poprzez zaplanowane działania (pod względem celów i czasu uczenia się) i które przewiduje pewną formę pomocy w uczeniu się;
- (4) „uczenie się nieformalne” oznacza uczenie się wynikające z codziennych działań i doświadczeń, które nie jest zorganizowane ani ustrukturyzowane poprzez cele, czas uczenia się ani wsparcie w uczeniu się. Z perspektywy uczącego się może być ono niezamierzone;
- (5) „osoby młode” oznacza osoby w wieku od 13 do 30 lat;
- (6) „sport masowy” oznacza aktywność fizyczną w czasie wolnym, zorganizowaną i niezorganizowaną, prowadzoną regularnie na szczeblu nieprofesjonalnym do celów zdrowotnych, edukacyjnych lub społecznych;

- (7) „student” oznacza każdą osobę odbywającą studia w instytucji szkolnictwa wyższego, w tym studia krótkiego cyklu, studia licencjackie, magisterskie, doktoranckie lub na poziomie im równoważnym. Definicja ta obejmuje również niedawnych absolwentów;
- (8) „kadra” oznacza wszelkie osoby, które zawodowo albo na zasadzie wolontariatu zajmują się kształceniem, szkoleniem lub uczeniem pozaformalnym; pojęcie to może obejmować profesorów, nauczycieli, osoby prowadzące szkolenie, kadre kierowniczą szkół, osoby pracujące z młodzieżą, pracowników sportowych, kadre niepedagogiczną oraz inne osoby regularnie zaangażowane w promowanie uczenia się;
- (8a) „pracownicy sportowi” oznacza osoby zajmujące się nauczaniem i szkoleniem drużyny sportowej lub indywidualnych sportowców oraz kierowaniem i zarządzaniem nią lub nimi, odpłatnie lub na zasadzie wolontariatu;
- (9) „osoba ucząca się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego” oznacza każdą osobę kształcącą się w ramach programu kształcenia i szkolenia zawodowego, także ustawicznego, na jakimkolwiek poziomie od poziomu wykształcenia średniego do poziomu policealnego. Definicja ta obejmuje również uczestnictwo osób, które ostatnio ukończyły takie programy lub uzyskały kwalifikacje oferowane przez takie programy;
- (10) „uczeń” oznacza każdą osobę przyjętą w celu pobierania nauki do instytucji zapewniającej kształcenie ogólne na każdym poziomie od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem do wykształcenia średniego II stopnia, uznanej przez władze krajowe za kwalifikujące się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach;
- (11) „kształcenie dorosłych” oznacza wszelką formę kształcenia pozazawodowego osób dorosłych po zakończeniu przez nich kształcenia formalnego, bez względu na to, czy jest prowadzone w systemie formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym;
- (12) „państwo trzecie niestowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które nie uczestniczy w pełni w programie, lecz którego podmioty prawne mogą na zasadzie wyjątku korzystać z programu w należycie uzasadnionych przypadkach leżących w interesie Unii;
- (13) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest państwem członkowskim;

- (14) „partnerstwo” oznacza umowę między grupą instytucji lub organizacji w celu przeprowadzenia wspólnych działań i projektów;
- (15) „wspólne studia magisterskie” oznaczają zintegrowany program studiów oferowany przez co najmniej dwie instytucje szkolnictwa wyższego, który kończy się jednym dyplomem lub wieloma dyplomami wydawanymi i podpisywanymi łącznie przez wszystkie uczestniczące w nim instytucje oraz oficjalnie uznawanymi w państwach, w których instytucje te mają siedzibę;
- (16) „międzynarodowy” oznacza wszelkie działania angażujące co najmniej jedno państwo trzecie niestowarzyszone z programem;
- (17) „współpraca wirtualna” oznacza wszelką formę współpracy z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjnej i komunikacji ułatwiających i wspierających realizację celów nauczania;
- (18) „instytucja szkolnictwa wyższego” oznacza każdy rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego, która zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową przyznaje uznawane tytuły naukowe lub inne uznawane kwalifikacje na poziomie szkolnictwa wyższego, bez względu na brzmienie nazwy takiej instytucji, jak również każdy inny rodzaj instytucji szkolnictwa wyższego, który władze krajowe uznają za kwalifikujący się do uczestnictwa w programie na odpowiednio podlegających tym władzom terytoriach;
- (19) „transgraniczny” oznacza każde działanie, w które zaangażowane są co najmniej dwa państwa, które są państwami członkowskimi lub państwami trzecimi stowarzyszonymi z programem;
- (20) „działanie wspierające uczestnictwo młodzieży” oznacza działanie prowadzone poza formalnym kształceniem i szkoleniem przez nieformalne grupy młodzieży lub organizacje młodzieżowe i charakteryzujące się podejściem opartym na uczeniu się pozaformalnym. Definicja ta obejmuje działania przyczyniające się do edukacji obywatelskiej;
- (21) „osoba pracująca z młodzieżą” oznacza zawodowego pracownika lub doświadczonego wolontariusza, zaangażowanego w uczenie pozaformalne i wspierającego osoby młode w ich osobistym rozwoju społeczno-edukacyjnym oraz doskonaleniu zawodowym i w rozwoju ich kompetencji. Definicja ta obejmuje osoby, które planują działania dotyczące młodzieży, sterują nimi, koordynują je i wdrażają;

- (22) „unijny dialog młodzieżowy” oznacza dialog z młodymi ludźmi i organizacjami młodzieżowymi z udziałem decydentów i osób kształtujących politykę oraz ekspertów, badaczy i innych stosownych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w zależności od przypadku. Służy jako forum ciągłej wspólnej refleksji i konsultacji na temat priorytetów, wdrażania i działań następnych w kontekście europejskiej współpracy na rzecz młodzieży;
- (23) „państwo trzecie stowarzyszone z programem” oznacza państwo trzecie, które jest stroną umowy z Unią, umożliwiającą jego udział w programie, i które wypełnia wszystkie obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do państw członkowskich;
- (24) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkowi, albo podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. [197 ust. 2 lit. c)] rozporządzenia finansowego;
- (25) „osoby o mniejszych szansach” oznaczają osoby zmagające się z trudnościami uniemożliwiającymi im skuteczny dostęp do możliwości oferowanych przez program z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na pochodzenie ze środowisk migracyjnych lub z powodu niepełnosprawności lub trudności w nauce;
- (26) „władza krajowa” oznacza organ lub organy odpowiedzialne na szczeblu krajowym za monitorowanie i nadzorowanie zarządzania programem w państwie członkowskim lub w państwie trzecim stowarzyszonym z programem;
- (27) „agencja narodowa” oznacza organ lub organy w państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem, które są odpowiedzialne za zarządzanie realizacją programu na szczeblu krajowym. W danym państwie członkowskim lub państwie trzecim stowarzyszonym z programem może działać więcej niż jedna agencja narodowa.
- (27a) „nowa organizacja” oznacza organizację lub instytucję, która wcześniej nie otrzymała wsparcia dla danego typu działania wspieranego przez przedmiotowy program lub program będący jego poprzednikiem ani jako koordynator ani jako partner.

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu jest wspieranie rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w Europie i poza nią, co przyczyni się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej, jak również wzmocnienia tożsamości europejskiej i obywatelstwa europejskiego. Jako taki program jest kluczowym instrumentem służącym budowie europejskiego obszaru edukacji, wspieraniu realizacji europejskiej współpracy strategicznej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, wraz z programami sektorowymi będącymi jej podstawą, zacieśnieniu współpracy w dziedzinie polityki młodzieżowej w ramach unijnej strategii na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 oraz rozwojowi europejskiego wymiaru sportu. W ramach programu finansuje się działania i środki mające europejską wartość dodaną.
2. Program ma następujące cele szczegółowe:
 - (a) promowanie mobilności edukacyjnej pojedynczych osób i grup, jak również współpracy, jakości, włączenia, doskonałości, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
 - (b) promowanie mobilności edukacyjnej w zakresie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego i aktywnego udziału osób młodych, jak również współpracy, jakości, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji i polityki w dziedzinie młodzieży, w tym pracy z młodzieżą;
 - (c) promowanie mobilności edukacyjnej pracowników sportowych, jak również współpracy, jakości, włączenia, kreatywności i innowacji na szczeblu organizacji sportowych i polityki w zakresie sportu.

3. Cele programu są realizowane za pomocą trzech następujących akcji kluczowych, które mają głównie transgraniczny lub międzynarodowy charakter:

- (a) mobilność edukacyjna („akcja kluczowa 1”);
- (b) współpraca organizacji i instytucji („akcja kluczowa 2”); oraz
- (c) wsparcie rozwoju polityki i współpracy („akcja kluczowa 3”).

Cele są również realizowane za pomocą działań „Jean Monnet”, jak określono w art. 7.

Opis działań wspieranych w ramach każdej akcji kluczowej znajduje się w rozdziale II (kształcenie i szkolenie), rozdziale III (młodzież) i rozdziale IV (sport).

ROZDZIAŁ II

KSZTAŁCENIE I SZKOLENIE

Artykuł 4

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- (a) mobilność studentów i kadry instytucji szkolnictwa wyższego;
- (b) mobilność osób uczących się i kadry w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego;
- (c) mobilność uczniów i kadry szkół;
- (d) mobilność kadry organizacji kształcenia dorosłych;
- (e) możliwości uczenia się języków obcych.

Artykuł 5

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- (a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, które mogą rozwijać innowacyjne podejścia, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- (b) partnerstwa na rzecz doskonałości, w tym europejskie szkoły wyższe, platformy centrów doskonałości zawodowej i wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus;
- (c) partnerstwa na rzecz innowacji, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy;
- (d) platformy internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną, w tym usługi wspierające program eTwinning oraz ePlatformę na rzecz uczenia się dorosłych w Europie.

Artykuł 6

Akcja kluczowa 3 Wspieranie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie kształcenia i szkolenia program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- (a) opracowanie i wdrożenie programów unijnej polityki ogólnej i sektorowej w obszarze kształcenia i szkolenia, w tym przy wsparciu przez sieć Eurydice lub działania innych istotnych organizacji lub wsparcie procesu bolońskiego;

- (b) wsparcie unijnych narzędzi i środków, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie kompetencji, umiejętności i kwalifikacji²⁶;
- (c) dialog merytoryczny i współpraca z kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia;
- (d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji programu;
- (e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- (f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

Artykuł 7

Działania „Jean Monnet”

Program wspiera nauczanie, uczenie się, badania i dyskusje na temat integracji europejskiej za pomocą następujących działań:

- (a) działanie „Jean Monnet” w dziedzinie szkolnictwa wyższego;
- (b) działanie „Jean Monnet” w innych dziedzinach kształcenia i szkolenia;

²⁶ W szczególności wspólne ramy zapewniania lepszych usług w dziedzinie umiejętności i kwalifikacji (Europass); europejskie ramy kwalifikacji; europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym; europejski system transferu i akumulacji punktów; europejski rejestr agencji ds. zapewniania jakości; Europejskie Stowarzyszenie na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym; europejska sieć centrów informacyjnych w regionie europejskim i krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji w Unii Europejskiej; oraz sieć Euroguidance.

- (c) wspieranie następujących instytucji realizujących cel o znaczeniu ogółouropejskim: Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, w tym Szkoły Międzynarodowych Systemów Rządzenia; Kolegium Europejskiego (w Brugii i w Natolinie); Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht; Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze; Europejskiej Agencji ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej w Odense oraz Międzynarodowego Centrum Kształcenia Europejskiego w Nicei.

ROZDZIAŁ III

MŁODZIEŻ

Artykuł 8

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 1:

- (a) mobilność osób młodych;
- (b) działania zakładające uczestnictwo młodzieży;
- (c) [działania w ramach DiscoverEU;]
- (d) mobilność osób pracujących z młodzieżą;
- (e) możliwości uczenia się języków obcych.

Artykuł 9

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- (a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- (b) partnerstwa na rzecz innowacji, aby wzmocnić zdolności innowacyjne Europy;
- (c) platformy internetowe i narzędzia ułatwiające współpracę wirtualną.

Artykuł 10

Akcja kluczowa 3 Wspieranie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie młodzieży program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- (a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki młodzieżowej, między innymi ze wsparciem serwisu internetowego Youth Wiki;
- (b) unijne narzędzia i środki, które promują jakość, przejrzystość i uznawanie kompetencji i umiejętności, w szczególności za pomocą instrumentu Youthpass;
- (c) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym sieciami obejmującymi całą Unię, europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie młodzieży, unijny dialog młodzieżowy, jak również wsparcie Europejskiego Forum Młodzieży;

- (d) środki przyczyniające się do jakościowej i włączającej realizacji programu;
- (e) współpraca z innymi instrumentami Unii oraz wsparcie innych obszarów polityki unijnej;
- (f) działania na rzecz rozpowszechniania i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

ROZDZIAŁ IV

SPORT

Artykuł 11

Akcja kluczowa 1 Mobilność edukacyjna

W dziedzinie sportu program wspiera, w ramach akcji kluczowej 1, mobilność pracowników sportowych, w szczególności w ramach sportu zorganizowanego.

Artykuł 12

Akcja kluczowa 2 Współpraca organizacji i instytucji

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 2:

- (a) partnerstwa na rzecz współpracy i wymiany praktyk, w tym partnerstwa na małą skalę w celu promowania szerszego i bardziej włączającego dostępu do programu;
- (b) niekomercyjne imprezy sportowe mające na celu dalszy rozwój europejskiego wymiaru sportu.

Artykuł 13

Akcja kluczowa 3 Wspieranie rozwoju polityki i współpracy

W dziedzinie sportu program wspiera następujące działania w ramach akcji kluczowej 3:

- (a) opracowanie i wdrożenie programu unijnej polityki dotyczącej sportu i aktywności fizycznej;
- (b) dialog merytoryczny i współpraca z istotnymi kluczowymi zainteresowanymi stronami, w tym europejskimi organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie sportu;
- (c) działania na rzecz rozpowszechniania informacji i podnoszenia świadomości dotyczącej wyników i priorytetów polityki europejskiej, jak również samego programu.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 14

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2021–2027 wynosi [30 000 000 000] EUR w [cenach bieżących].
2. Program jest realizowany z uwzględnieniem następującego orientacyjnego podziału środków:
 - (a) [24 940 000 000 EUR, co stanowi 83,1 % kwoty wymienionej w ust. 1] na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w tym:
 - (1) co najmniej [8 640 000 000 EUR, co stanowi 34,6 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] należy przeznaczyć na działania w dziedzinie szkolnictwa wyższego, o których mowa w art. 4 lit. a) i art. 5 lit. a);
 - (2) co najmniej [5 230 000 000 EUR, co stanowi 21 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, o których mowa w art. 4 lit. b) i art. 5 lit. a);
 - (3) co najmniej [3 790 000 000 EUR, co stanowi 15,2 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na działania w dziedzinie edukacji szkolnej, o których mowa w art. 4 lit. c) i art. 5 lit. a);
 - (4) co najmniej [1 190 000 000 EUR, co stanowi 4,8 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na działania w dziedzinie kształcenia dorosłych, o których mowa w art. 4 lit. a) i art. 5 lit. a);
 - (5) [450 000 000 EUR, co stanowi 1,8 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na działania „Jean Monnet”, o których mowa w art. 7;

- (6) orientacyjna kwota [4 000 000 000 EUR, co stanowi 16 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na działania, które są przede wszystkim zarządzane bezpośrednio i na działania horyzontalne w art. 4 lit. e), art. 5 lit. b) – d) i art. 6 lit. a) – f);
 - (7) orientacyjna kwota [1 640 000 000 EUR, co stanowi 6,6 % całkowitej kwoty wymienionej w niniejszym ustępie] na margines elastyczności, który można wykorzystać na wsparcie jakiegokolwiek działania w rozdziale II.
- (b) [3 100 000 000 EUR, co stanowi 10,3 % kwoty wymienionej w ust. 1] na działania w dziedzinie kształcenia i szkolenia, o których mowa w art. 8 –10;
 - (c) [550 000 000 EUR, co stanowi 1,8 % kwoty wymienionej w ust. 1] na działania w dziedzinie sportu, o których mowa w art. 11 – 13; oraz
 - (d) co najmniej [960 000 000 EUR, co stanowi 3,2 % kwoty wymienionej w ust. 1] jako wkład na koszty operacyjne agencji narodowych;
 - (e) orientacyjna kwota [450 000 000 EUR, co stanowi 1,5 % kwoty wymienionej w ust.1] na wsparcie programu.
3. Oprócz puli środków finansowych wskazanej w ust. 1 w celu promowania międzynarodowego wymiaru programu udostępnia się dodatkowy wkład finansowy na podstawie rozporządzenia .../... [Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej]²⁷ i rozporządzenia .../... [IPA III]²⁸, aby wspierać działania realizowane i zarządzane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Wkład ten jest finansowany zgodnie z rozporządzeniami ustanawiającymi te instrumenty.

²⁷ [Odniesienie].

²⁸ [Odniesienie].

- 3a. Środki, które mają być zarządzane przez agencje narodowe, są przyznawane na podstawie ludności i kosztów życia w państwie członkowskim, odległości pomiędzy stolicami państw członkowskich i wykonania. Te kryteria i leżące u ich podstaw formuły zostaną dookreślone przez Komisję w programie prac, jak stwierdzono w art. 19 niniejszego rozporządzenia. Formuły te muszą w jak największym stopniu i od pierwszego roku realizacji programu unikać znacznych obniżek w rocznym budżecie przyznawanym z roku na rok państwom członkowskim oraz minimalizować nadmierne zakłócenie równowagi w zakresie wysokości przyznanego dofinansowania. Alokację środków na podstawie wykonania stosuje się w celu promowania efektywnego i skutecznego wykorzystania zasobów. Kryteria stosowane do pomiaru wykonania oparte są na najnowszych dostępnych danych.
4. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.
5. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.
- [6. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do programu. Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego artykułu. W miarę możliwości środki te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.]

Artykuł 15

Formy finansowania unijnego i metody wykonywania

1. Program jest realizowany, w jednolity sposób, według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień.
3. Z wkładów na mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od beneficjentów i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy przewidziane w [art. X] rozporządzenia X [*rozporządzenie zastępujące rozporządzenie dotyczące funduszu gwarancyjnego*].

ROZDZIAŁ VI

UDZIAŁ W PROGRAMIE

[Artykuł 16]

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

1. W programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:
 - (a) członkowie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

- (b) państwa przystępujące, kandydaci i potencjalni kandydaci, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- (c) państwa objęte europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- (d) inne państwa trzecie, zgodnie z warunkami określonymi w porozumieniu szczegółowym obejmującym kwestie uczestnictwa państwa trzeciego w dowolnym programie unijnym, o ile takie porozumienie:
 - zapewnia właściwą równowagę między wkładem państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii a osiąganymi przez nie korzyściami;
 - określa warunki uczestnictwa w tych programach, w tym obliczenie wkładów finansowych do poszczególnych programów i ich kosztów administracyjnych. Wkłady te stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego;
 - nie przyznaje państwu trzeciemu mocy decyzyjnej w odniesieniu do programu;
 - gwarantuje Unii prawo do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony swoich interesów finansowych.

2. Państwa, o których mowa w ust. 1, w pełni uczestniczą w programie jedynie w takim zakresie, w jakim wypełniają wszystkie obowiązki, które niniejsze rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie.]

[Artykuł 17

Państwa trzecie niestowarzyszone z programem

Jeśli chodzi o działania, o których mowa w art. 4–6, art. 7 lit. a) i b) oraz art. 8 – 13, w programie mogą uczestniczyć następujące państwa trzecie:

- (a) państwa trzecie, o których mowa w art. 16 i które nie spełniają warunku określonego w ust. 2 tego artykułu;
- (b) pozostałe państwa trzecie.]

Artykuł 18

Zasady mające zastosowanie do zarządzania bezpośredniego i pośredniego

1. Program jest otwarty dla publicznych i prywatnych podmiotów prawnych działających w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu.
2. Przy realizacji programu, między innymi w odniesieniu do wyboru uczestników i przyznawania dotacji, Komisja i państwa członkowskie zapewniają, aby dokładano starań w celu wspierania włączenia społecznego oraz zwiększenia możliwości dotarcia do osób o mniejszych szansach.
3. Zarówno w przypadku selekcji w ramach zarządzania bezpośredniego, jak i zarządzania pośredniego komisja oceniająca, o której mowa w art. [145 ust. 3 akapit trzeci] rozporządzenia finansowego, może składać się z ekspertów zewnętrznych.
4. Organy publiczne, a także instytucje i organizacje prowadzące działalność w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, które w ciągu ostatnich dwóch lat otrzymały ponad 50 % rocznego dochodu ze środków publicznych, uznaje się za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną do prowadzenia działań w ramach programu. Nie wymaga się od nich przedstawienia dalszych dokumentów w celu wykazania tej zdolności.

5. Aby poprawić dostęp do programu dla osób o mniejszych szansach i zapewnić sprawną realizację programu, Komisja może dostosować, na podstawie obiektywnych kryteriów, dotacje na wsparcie działań na rzecz mobilności podejmowanych w ramach programu, bądź może upoważnić agencje narodowe, o których mowa w art. 24, do dokonania takiego dostosowania.
6. Komisja może ogłaszać zaproszenia do składania wniosków wspólnie z państwami trzecimi niestowarzyszonymi z programem lub ich organizacjami i agencjami w celu finansowania projektów w oparciu o środki łączone. Projekty te mogą być oceniane i wybierane poprzez wspólne procedury oceny i wyboru, które zostaną uzgodnione przez zaangażowane organizacje lub agencje finansujące zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

ROZDZIAŁ VII

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE I OCENA

Artykuł 19

Program prac

Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. [108] rozporządzenia finansowego. Ponadto w programie prac wskazane są kwoty przydzielone na każde działanie oraz sposób alokacji między państwa członkowskie i państwa trzecie stowarzyszone z programem środków na działania, które mają być zarządzane za pośrednictwem agencji narodowych. Program prac jest przyjmowany przez Komisję w drodze aktu wykonawczego. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 31.

Artykuł 20

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki, które należy przedstawić w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu w osiąganiu celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3, określono w załączniku.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę programu pod względem realizacji jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu zmiany załącznika przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników – zgodnie z celami programu – jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.
- 2a. Akty delegowane, o których mowa w ust. 2, nie mogą skutkować znacznym dodatkowym obciążeniem dla państw członkowskich we wdrażaniu programu.
3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie – na potrzeby monitorowania realizacji i oceny programu – danych na odpowiednim poziomie szczegółowości przez beneficjentów środków unijnych w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego. W tym celu na beneficjentów środków unijnych oraz państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 21

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu [do 31 grudnia 2024 r.]. Ocenie tej towarzyszy również ocena końcowa poprzedniego programu.
3. Bez uszczerbku dla wymogów określonych w rozdziale IX i obowiązków agencji narodowych, o których mowa w art. 24, państwa członkowskie przedstawią Komisji, do dnia 31 maja 2024 r., sprawozdanie z realizacji programu i jego wpływu na ich odpowiednich terytoriach.
4. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową wyników i oddziaływania programu.
5. Komisja przekazuje wyniki tych ocen, opatrzone własnymi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

ROZDZIAŁ VIII

INFORMACJA, KOMUNIKACJA I ROZPOWSZECHNIANIE

Artykuł 22

Informacja, komunikacja i rozpowszechnianie

1. Agencje narodowe, o których mowa w art. 24, opracowują spójną strategię dotyczącą skutecznego informowania, jak również rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań wspieranych w ramach akcji, którymi zarządzają w ramach programu, oraz wspomagają Komisję w wypełnianiu ogólnego zadania dotyczącego rozpowszechniania informacji na temat programu, w tym informacji w odniesieniu do akcji i działań, którymi zarządza się na poziomie krajowym i unijnym, oraz jego wyników, a także informują zainteresowane grupy docelowe o akcjach i działaniach podejmowanych w ich państwie.
2. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
3. Podmioty prawne w sektorach objętych programem stosują nazwę „Erasmus+” do celów komunikowania i rozpowszechniania informacji związanych z programem.
4. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

ROZDZIAŁ IX

SYSTEM ZARZĄDZANIA I AUDYTU

Artykuł 23

Władza krajowa

1. W terminie [...] r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o osobie lub osobach prawnie upoważnionych do działania w ich imieniu jako władza krajowa na użytek niniejszego rozporządzenia, przekazując formalne powiadomienie za pośrednictwem swojego stałego przedstawicielstwa. W przypadku zmiany władzy krajowej w trakcie realizacji programu państwo członkowskie niezwłocznie powiadamia o tym Komisję zgodnie z tą samą procedurą.
2. Państwa członkowskie podejmują wszystkie konieczne i właściwe działania w celu usunięcia barier prawnych i administracyjnych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie programu, w tym w miarę możliwości środki mające na celu rozwiązanie kwestii powodujących trudności w otrzymywaniu wiz.
3. W terminie [...] r. władza krajowa wyznacza co najmniej jedną agencję narodową. W przypadku gdy istnieje więcej niż jedna agencja narodowa, państwa członkowskie wprowadzają odpowiedni mechanizm w celu skoordynowania zarządzania realizacją programu na szczeblu krajowym, w szczególności z myślą o zapewnieniu spójnej i efektywnej kosztowo realizacji programu oraz skutecznego kontaktu z Komisją w tym zakresie, a także aby ułatwić ewentualne przesunięcie środków między agencjami, umożliwiając tym samym elastyczność i lepsze wykorzystywanie środków przydzielonych państwom członkowskim. Każde państwo członkowskie określa sposób organizacji stosunków między władzą krajową a agencją narodową, w tym takie zadania jak opracowywanie programu pracy agencji narodowej. Władza krajowa przedstawia Komisji odpowiednią ocenę zgodności ex ante, z której wynika, że agencja narodowa spełnia wymogi art. [58 ust. 1] lit. c) ppkt (v) i (vi) i art. [60 ust. 1, 2 i 3] rozporządzenia finansowego, a także wymogi Unii w zakresie wewnętrznych standardów kontroli dotyczących agencji narodowych, jak również że przestrzega ona zasad zarządzania środkami programu przeznaczonymi na dotacje.

4. Władza krajowa wyznacza niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26.
5. Władza krajowa przeprowadza ocenę zgodności ex ante na podstawie własnych kontroli i audytów lub na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych przez niezależny podmiot audytowy, o którym mowa w art. 26. W przypadku gdy na użytek programu wyznaczono tę samą agencję narodową, którą wyznaczono na użytek poprzedniego programu, zakres oceny zgodności ex ante ogranicza się do wymogów, które są nowe i szczególne dla programu.
6. W przypadku odrzucenia przez Komisję wyznaczonej agencji narodowej na podstawie analizy oceny zgodności ex ante, lub gdy agencja narodowa nie spełnia minimalnych wymogów określonych przez Komisję, władza krajowa zapewnia podjęcie niezbędnych działań naprawczych, aby agencja narodowa spełniła minimalne wymogi, lub wyznacza inny podmiot jako agencję narodową.
7. Władza krajowa monitoruje i nadzoruje zarządzanie programem na poziomie krajowym. W odpowiednim terminie przed podjęciem jakiejkolwiek decyzji, która może mieć znaczący wpływ na zarządzanie programem, w szczególności w odniesieniu do agencji narodowej, władza krajowa informuje o tym Komisję i konsultuje się z nią.
8. Władza krajowa zapewnia odpowiednie współfinansowanie działań agencji narodowej, aby zapewnić zgodność zarządzania programem z mającymi zastosowanie przepisami Unii.
9. Na podstawie corocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej, niezależnej opinii z audytu tej deklaracji i analizy Komisji dotyczącej zgodności i funkcjonowania danej agencji narodowej, władza krajowa przekazuje Komisji każdego roku informacje o swoich działaniach w zakresie monitorowania i nadzoru realizacji programu.

10. Władza krajowa odpowiada za właściwe zarządzanie unijnymi środkami przekazywanymi przez Komisję agencji narodowej w ramach programu.
11. W przypadku nieprawidłowości, zaniedbania lub nadużycia finansowego ze strony agencji narodowej, jakichkolwiek poważnych braków lub gorszej od spodziewanej realizacji celów ze strony agencji narodowej, w przypadku gdy prowadzi to do roszczeń ze strony Komisji wobec agencji narodowej, władza krajowa ponosi odpowiedzialność za zwrot Komisji środków, które nie zostały odzyskane.
12. W okolicznościach, o których mowa w ust. 11, władza krajowa może odwołać mandat agencji narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji. Jeżeli władza krajowa zamierza odwołać ten mandat z jakiegokolwiek innego uzasadnionego powodu, powiadamia Komisję o odwołaniu w terminie co najmniej sześciu miesięcy przed przewidywaną datą zakończenia mandatu agencji narodowej. W takich przypadkach władza krajowa i Komisja formalnie uzgadniają szczegółowe i określone w czasie środki przejściowe.
13. W przypadku odwołania władza krajowa przeprowadza niezbędne kontrole unijnych środków powierzonych agencji narodowej, której mandat został odwołany, oraz zapewnia niezakłócone przekazanie nowej agencji narodowej tych środków oraz wszystkich dokumentów i narzędzi zarządzania wymaganych do zarządzania programem. Władza krajowa udziela agencji narodowej, której mandat został odwołany, niezbędnego wsparcia finansowego, aby mogła ona dalej wykonywać swoje zobowiązania umowne względem beneficjentów programu i Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
14. Na wniosek Komisji władza krajowa wyznacza instytucje lub organizacje, lub rodzaje takich instytucji lub organizacji, które można uznać za kwalifikujące się do uczestnictwa w konkretnych działaniach w ramach programu na danym terytorium.

Artykuł 24

Agencja narodowa

1. Agencja narodowa:
 - (a) posiada osobowość prawną lub stanowi część podmiotu posiadającego osobowość prawną i podlega prawu danego państwa członkowskiego; ministerstwo nie może zostać wyznaczone jako agencja narodowa;
 - (b) posiada odpowiednie zdolności w zakresie zarządzania, odpowiednią kadre i odpowiednią infrastrukturę, aby wypełniać swoje zadania w sposób zadowalający, zapewniając skuteczne i efektywne zarządzanie programem oraz należyte zarządzanie środkami unijnymi;
 - (c) dysponuje środkami operacyjnymi i prawnymi umożliwiającymi stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, w zakresie umów i finansowego;
 - (d) oferuje odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi ma zarządzać;
 - (e) zostaje wyznaczona na czas trwania programu.
2. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie wszystkimi etapami realizacji projektu w przypadku działań opisanych w programie prac, o którym mowa w art. [19], zgodnie z [art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (v) i (vi)] rozporządzenia finansowego.
3. Agencja narodowa udziela dofinansowania beneficjentom w rozumieniu art. [2 ust. 5] rozporządzenia finansowego na podstawie umowy o udzielenie dotacji, zgodnie z postanowieniem Komisji w odniesieniu do danego działania w ramach programu.
4. Agencja narodowa składa corocznie sprawozdania swojej władzy krajowej i Komisji zgodnie z art. [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Agencja narodowa odpowiada za wprowadzanie w życie uwag Komisji sformułowanych po przeprowadzeniu analizy rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii z niezależnego audytu tej deklaracji.

5. Agencja narodowa nie może zlecać osobie trzeciej jakiegokolwiek powierzonego jej zadania w ramach programu ani wykonania budżetu bez uprzedniej pisemnej zgody władzy krajowej i Komisji. Agencja narodowa ponosi wyłączną odpowiedzialność za zadania zlecone osobie trzeciej.
6. W przypadku odwołania mandatu agencji narodowej, pozostaje ona prawnie odpowiedzialna za wypełnianie swoich zobowiązań umownych wobec beneficjentów programu oraz Komisji do czasu przekazania tych zobowiązań nowej agencji narodowej.
7. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za zarządzanie umowami finansowymi dotyczącymi poprzedniego programu, które nadal obowiązują na początku programu, oraz za zakończenie tych umów.

Artykuł 25

Komisja Europejska

1. Na podstawie wymogów dotyczących zgodności dla agencji narodowych, o których mowa w art. 23 ust. 3, Komisja przeprowadza przegląd krajowych systemów zarządzania i kontroli, w szczególności w oparciu o ocenę zgodności ex ante dostarczoną przez władzę krajową, roczną deklarację zarządczą agencji narodowej oraz opinię niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, z należyтым uwzględnieniem informacji przekazywanych corocznie przez władzę krajową na temat prowadzonych przez nią działań z zakresu monitorowania programu i nadzoru nad nim.
2. W terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania od władzy krajowej oceny zgodności ex ante, o której mowa w art. 23 ust. 3, Komisja zatwierdza, zatwierdza warunkowo lub odrzuca wyznaczenie agencji narodowej. Komisja nie zawiera umowy z agencją narodową do czasu zatwierdzenia oceny zgodności ex ante. W przypadku zatwierdzenia warunkowego Komisja może zastosować proporcjonalne środki ostrożności w związku ze swoją umową z agencją narodową.

3. Komisja co roku udostępnia agencji narodowej następujące środki programu:
 - (a) środki na dotacje w danym państwie członkowskim przeznaczone na działania w ramach programu, zarządzanie którymi zostało powierzone agencji narodowej;
 - (b) wkład finansowy na wsparcie zadań agencji narodowej w zakresie zarządzania programem, którego wysokość zostaje ustalona na podstawie kwoty unijnych środków na dotacje, które zostały powierzone agencji narodowej;
 - (c) w stosownych przypadkach dodatkowe środki na działania na podstawie art. 6 lit. d) i art. 10 lit. d).
4. Komisja określa wymogi dotyczące programu pracy agencji narodowej. Komisja nie udostępnia środków programu agencji narodowej do czasu formalnego zatwierdzenia przez Komisję programu pracy agencji narodowej.
5. Po przeprowadzeniu oceny rocznej deklaracji zarządczej oraz opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat Komisja przekazuje swoją opinię i uwagi na ten temat agencji narodowej i władzy krajowej.
6. W przypadku gdy Komisja nie może zatwierdzić rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej lub opinii niezależnego podmiotu audytowego na ten temat, lub jeśli agencja narodowa nie realizuje w sposób zadowalający uwag Komisji, Komisja może wdrożyć wszelkie środki ostrożności oraz środki naprawcze niezbędne do zabezpieczenia interesów finansowych Unii zgodnie z art. [60 ust. 4] rozporządzenia finansowego.
7. Organizowane są regularne spotkania z siecią agencji narodowych, aby zapewnić spójną realizację programu we wszystkich państwach członkowskich i wszystkich państwach trzecich, o których mowa w art. 17.

Artykuł 26

Niezależny podmiot audytowy

1. Niezależny podmiot audytowy wydaje opinię z audytu rocznej deklaracji zarządczej, o której mowa w [60 ust. 5] rozporządzenia finansowego. Audyt ten stanowi podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. [123] rozporządzenia finansowego.
2. Niezależny podmiot audytowy:
 - (a) posiada niezbędne kompetencje zawodowe do przeprowadzania audytów w sektorze publicznym;
 - (b) zapewnia, aby audyty były prowadzone z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu;
 - (c) nie może mieć konfliktu interesów w odniesieniu do podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa. W szczególności jest on funkcjonalnie niezależny od podmiotu prawnego, którego część stanowi agencja narodowa.
3. Niezależny podmiot audytowy zapewnia Komisji i jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu pełny dostęp do wszystkich dokumentów i sprawozdań na poparcie swojej opinii z audytu rocznej deklaracji zarządczej agencji narodowej.

ROZDZIAŁ X

SYSTEM KONTROLI

Artykuł 27

Zasady systemu kontroli

1. Komisja wprowadza odpowiednie środki zapewniające ochronę interesów finansowych Unii w trakcie realizacji akcji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, poprzez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym bezprawnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych oraz, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające kary.

2. Komisja jest odpowiedzialna za kontrole nadzorcze akcji i działań w ramach programu, którymi zarządzają agencje narodowe. Komisja określa zbiór minimalnych wymogów dotyczących kontroli przeprowadzanych przez agencję narodową oraz niezależny podmiot audytowy.
3. Agencja narodowa jest odpowiedzialna za podstawowe kontrole beneficjentów dotacji na akcje w ramach programu, o których mowa w art. 24 ust. 2. Kontrole te muszą dawać wystarczającą pewność, że przyznane dotacje są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i mającymi zastosowanie przepisami unijnymi.
4. W odniesieniu do środków programu, które są przekazywane agencjom narodowym, Komisja zapewnia odpowiednią koordynację swoich kontroli z władzami krajowymi i agencjami narodowymi w oparciu o zasadę pojedynczego audytu oraz analizę opartą na ocenie ryzyka. Niniejszy przepis nie ma zastosowania do dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Artykuł 28

Ochrona interesów finansowych Unii

[W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie na podstawie decyzji wydanej na mocy umowy międzynarodowej lub innego instrumentu prawnego, państwo trzecie przyznaje właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu uprawnienia i prawa dostępu niezbędne do kompleksowego wykonywania ich odpowiednich kompetencji. W przypadku Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.]

ROZDZIAŁ XI

KOMPLEMENTARNOŚĆ

Artykuł 29

Komplementarność wobec innych polityk, programów i funduszy Unii

1. Program jest realizowany w taki sposób, aby zapewnić jego ogólną spójność z innymi stosownymi politykami, programami i funduszami unijnymi – w szczególności dotyczącymi kształcenia i szkolenia, kultury i mediów, młodzieży i solidarności, zatrudnienia i włączenia społecznego, badań naukowych i innowacji, przemysłu i przedsiębiorstw, polityki cyfrowej, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, środowiska i klimatu, spójności, polityki regionalnej, migracji, bezpieczeństwa oraz współpracy międzynarodowej i rozwoju – oraz komplementarność wobec tych polityk, programów i funduszy unijnych.
2. Działanie, które otrzymało wkład w ramach programu, może również otrzymać wkład z dowolnego programu unijnego, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów.
3. W przypadku gdy program i europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zapewniają wspólnie wsparcie finansowe na rzecz jednego działania, działanie to jest realizowane zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, w tym zgodnie z przepisami dotyczącymi odzyskiwania nienależnie wypłaconych kwot.

4. Działania kwalifikujące się do programu, które zostały ocenione w zaproszeniu do składania wniosków w ramach programu i które spełniają minimalne wymagania jakościowe tego zaproszenia do składania wniosków, lecz nie otrzymują finansowania ze względu na ograniczenia budżetowe, mogą być wyznaczone do finansowania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W tym przypadku zastosowanie mają stopy współfinansowania i zasady kwalifikowalności w oparciu o niniejsze rozporządzenie. Działania te są realizowane przez instytucję zarządzającą, o której mowa w art. [65] rozporządzenia (UE) nr XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów], zgodnie z zasadami określonymi w tym rozporządzeniu i w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy, w tym z zasadami dotyczącymi korekt finansowych.

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 30

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych, o którym mowa w art. 20, powierza się Komisji na czas trwania programu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 20, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 20 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 31

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. Komitet może zbierać się w szczególnym składzie, aby rozstrzygać kwestie sektorowe. W stosownych przypadkach, zgodnie z jego regulaminem oraz w sposób doraźny, eksperci zewnętrzni, w tym przedstawiciele partnerów społecznych, mogą być zapraszani do uczestnictwa w jego posiedzeniach w roli obserwatorów.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 32

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) nr 1288/2013 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 33

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację działań rozpoczętych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1288/2013, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi na mocy rozporządzenia (UE) nr 1288/2013.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. [130 ust. 2] rozporządzenia finansowego i w należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może uznać za koszty bezpośrednio związane z realizacją działań objętych wsparciem i poniesione w trakcie pierwszych sześciu miesięcy 2021 r. za kwalifikujące się do finansowania od dnia 1 stycznia 2021 r., nawet jeśli zostały one poniesione przez beneficjenta przed złożeniem wniosku o dotację.
4. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 14 ust. 5, aby umożliwić zarządzanie akcjami i działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia [31 grudnia 2027] r.
5. Państwa członkowskie zapewniają, na poziomie krajowym, niezakłócone przejście od akcji realizowanych w kontekście programu „Erasmus+” (2014–2020) do akcji podejmowanych w ramach niniejszego programu.

Artykuł 34

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie [dwudziestego] dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

Wskaźniki

- (1) Wysokiej jakości mobilność edukacyjna osób z różnych środowisk
- (2) Organizacje i instytucje o wzmocnionym wymiarze europejskim i międzynarodowym

Jakie elementy poddać pomiarom?

- (3) Liczba osób biorących udział w działaniach na rzecz mobilności w ramach programu
 - (4) Liczba osób o mniejszych szansach biorących udział w działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach programu
 - (5) Liczba osób, które są zdania, że odniosły korzyści z udziału w działaniach na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach programu
 - (6) Liczba instytucji i organizacji objętych wsparciem programu w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna) i akcji kluczowej 2 (współpraca)
 - (7) Liczba organizacji po raz pierwszy objętych wsparciem programu w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna) i akcji kluczowej 2 (współpraca)
 - (8) Liczba instytucji i organizacji objętych wsparciem programu, które dzięki udziałowi w programie wypracowały wysokiej jakości praktyki działania
-